

Mansdräkt
från
Årstad socken, Årstad härad

Historik om Årstads mansdräkt

IÅrstad bärs en mansdräkt vars original man funnit på Berte i Slöinge. Man vet med säkerhet att alla plaggen har burits av en och samma person.

Mansdräkten består av randig, dubbelknäppt väst, mörkblå knäbyxor, mörkblå strumpor och röd stickad mössa. Som ytterplagg används en mellanblå jacka. Sämskinbyxor till den manliga dräkten är lika vanligt som mörkblå vadmal.

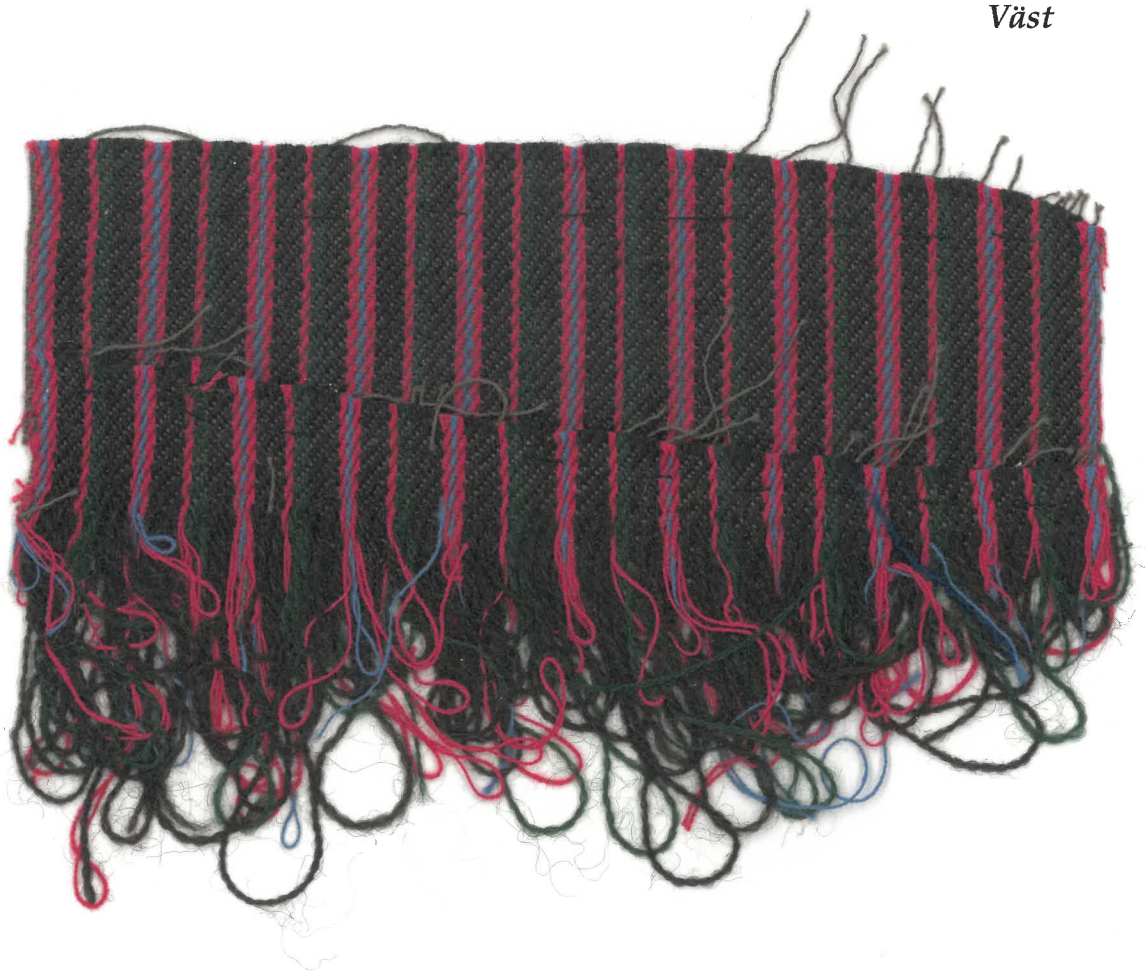
Mansskjorta av enkel typ är från Årstad, men en del bär en broderad skjorta från Breared.

Att herrarna bar huvudbonad var ett bevis på välstånd. Det var inte många som var utan den, varken ute eller inne.

Sonya Eriksson

Årstad's mans

Väst

Byxor

Mansdräkt från Årstad socken, Årstad härad

Dräkt Beskrivning	Förlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnotat-, mönstertitlare
Huvudbonader "Pickelhätta" röd stickad	NM 1995 Asige sn, Årstad hd	Mörkröd ullgarn	
Ytterplagg Tröja, mörkblå vadmal	NM 11426 Årstad sn, Årstad hd	Mörkblå vadmal	
Tillbehör 1. Strumpor 2. Strumpeband 3. Hängslen 4. Skor		1. Ylle, mörkblå till vadmalbyxor Ylle, vita till skinnbyxor 2. Språngade eller flätade 4. Plös eller rem med spänne.	

Mansdräkt från Årstad socken, Årstad härad

Dräktdel Beskrivning	Förlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnot-, mönsterritare
Skjorta			
1. Skjorta linne	1. NM 3814 Årstad sn Årstad hd	1. Linne	
2. Skjorta linne	2. Privat ägo Knutsgård Årstad hd	2. Grovt linne 3 skaft kypert	2. 13 varptådar , 8 inslag/cm
Byxor			
Byxor i vadmal eller skinn	NM 2057 Eftra sn, Årstad hd	Mörkblå vadmal Gula skinn	
Väst			
Väst, randigt.	HM D 9313 Slöinge sn, Årstad hd	Randigt framstycke Blaggarn bakstycke	

Skjorta

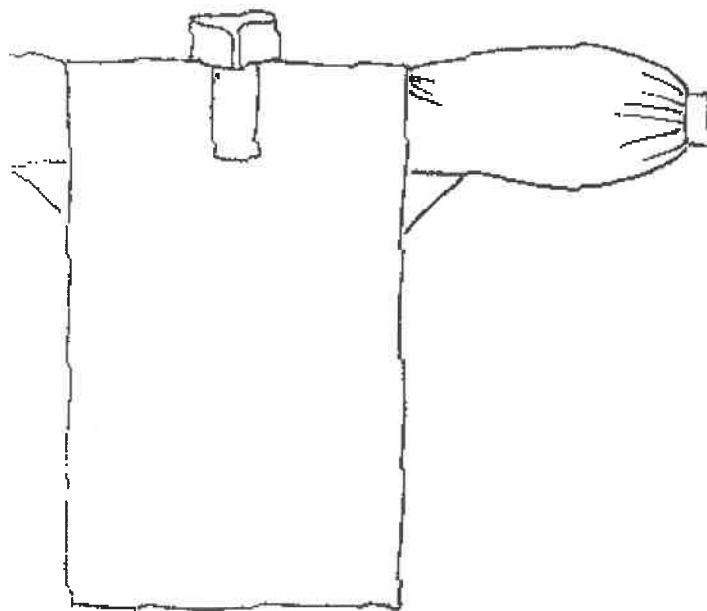
Årstad sn, Årstad hd NM 3814

Skjorta i linne

NM 3814

Årstad sn, Årstad hd

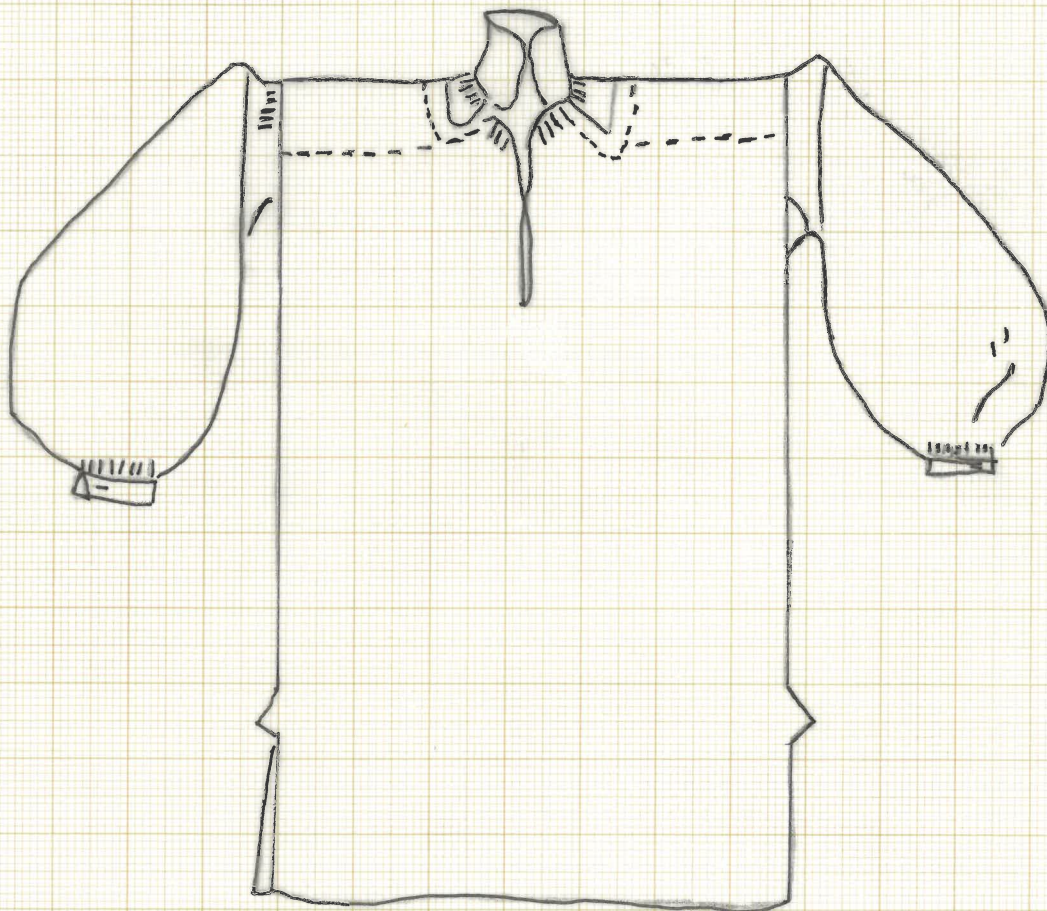
Skjorta i linne

Blixtorp Årstad sn Årstad hd

Skala 1:10

Mannskjorta fram

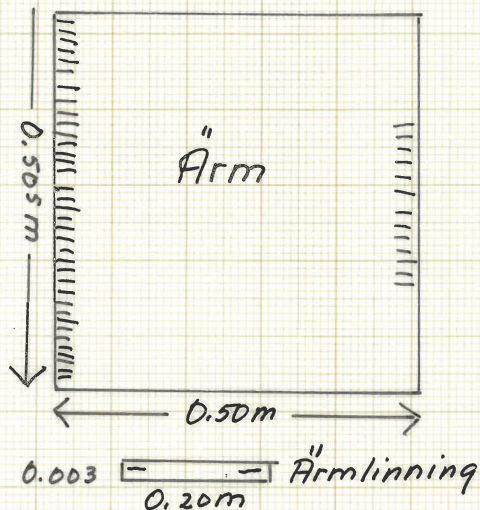
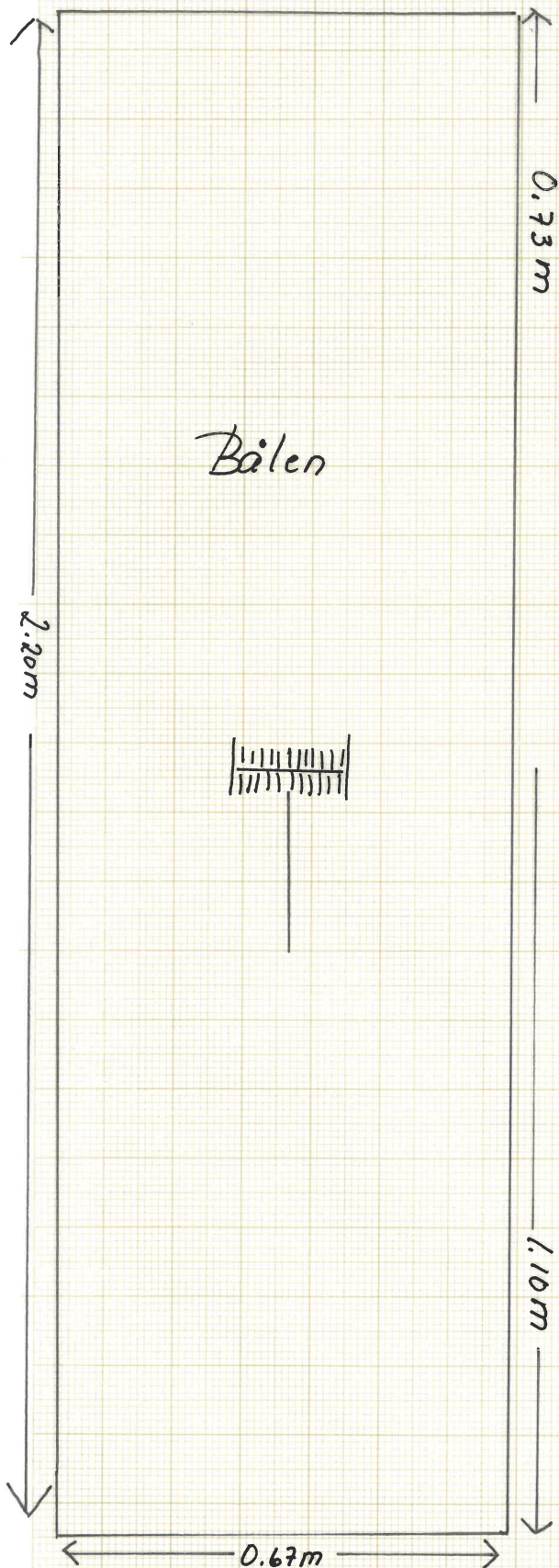
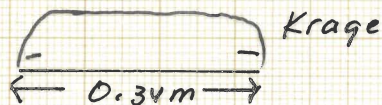
Holland
Arstad sn
Arstad hd
NM 3814

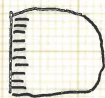
Skala 1:10

Mansskjorta

Halland
Årstad sn
Årstad hg
NM 3814

Halsspjäll

Kilen i
halsring-
ningen

0.16

Ärmspjäll

Monogram nedan för
halsprundet. Skala 1:1

0.05

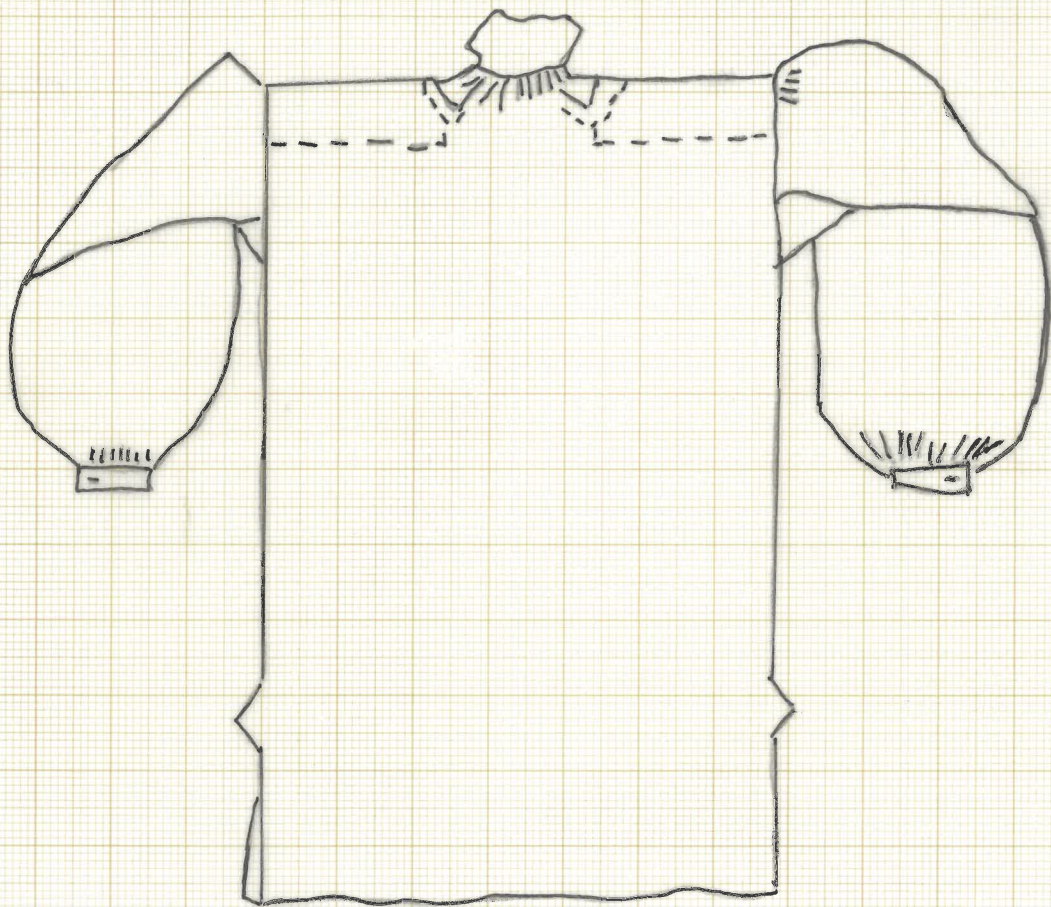
0.02

Kilen i sprundet

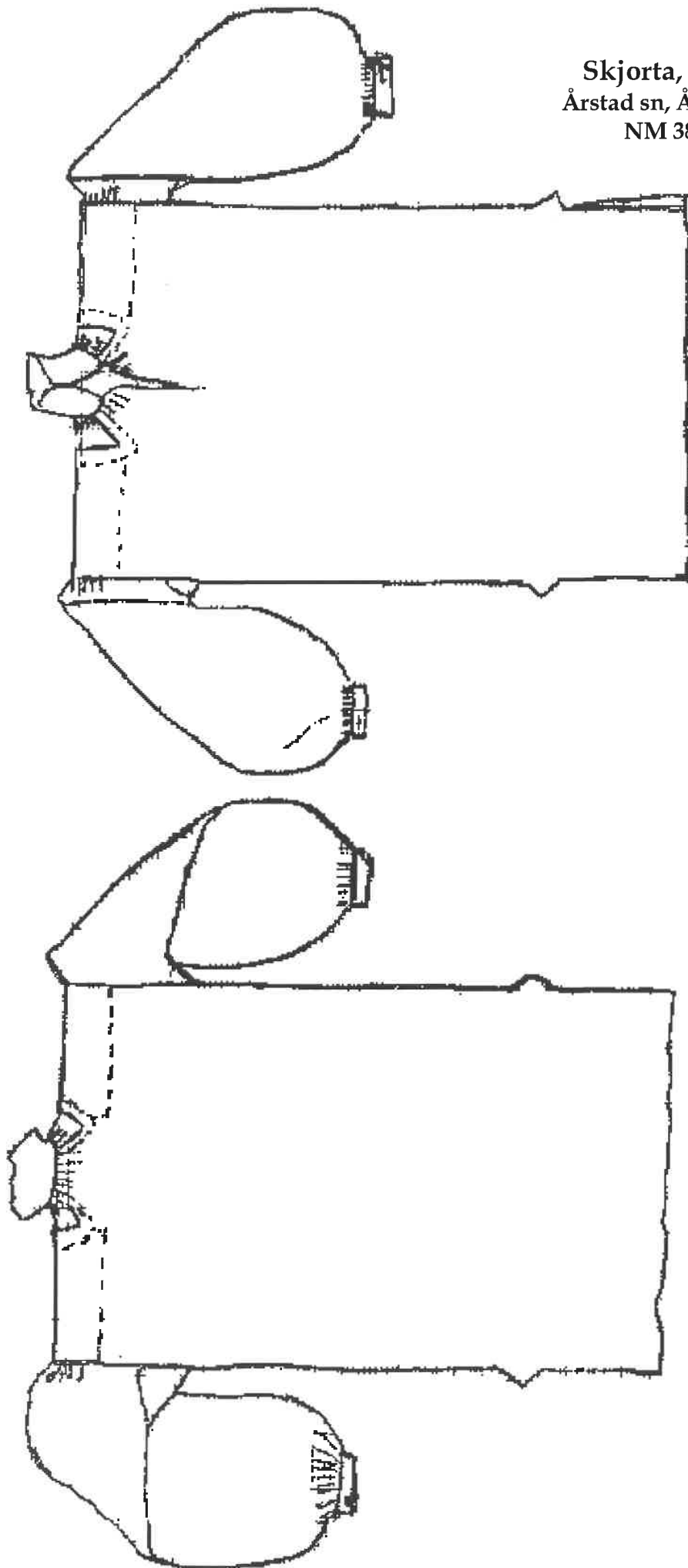
Skala 1:10

Mansskjorta bak

Holland
Arstad sn
Arstad hol
NM 3814

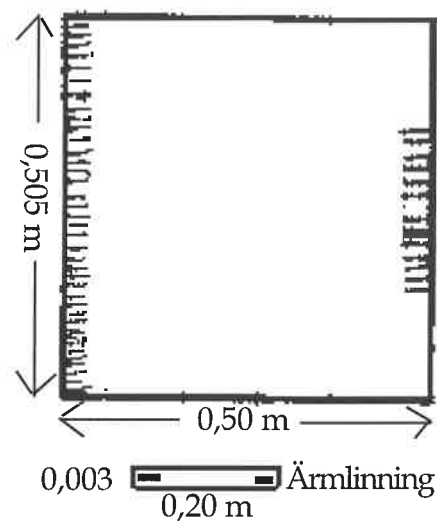
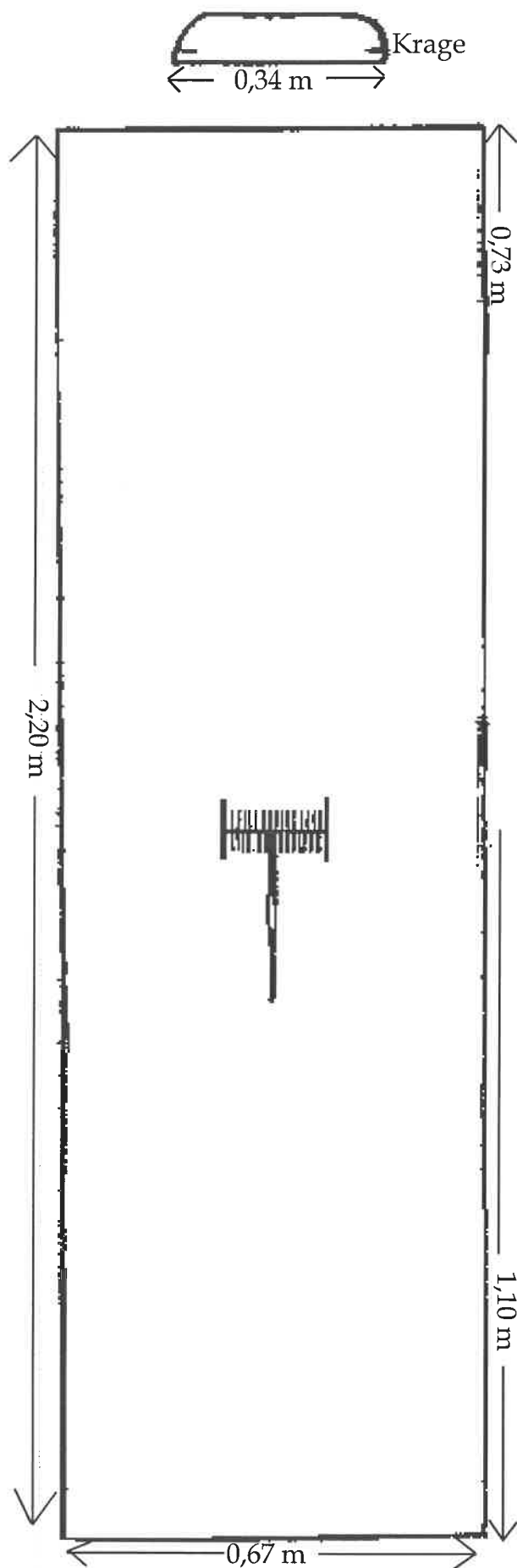

Skjorta, mans
Årstad sn, Årstad hd
NM 3814

Skala 1:10

Skjorta, mans
 Årstad sn Årstad hd
 NM 3814

Halsspjäll
 Kilen i halsringningen

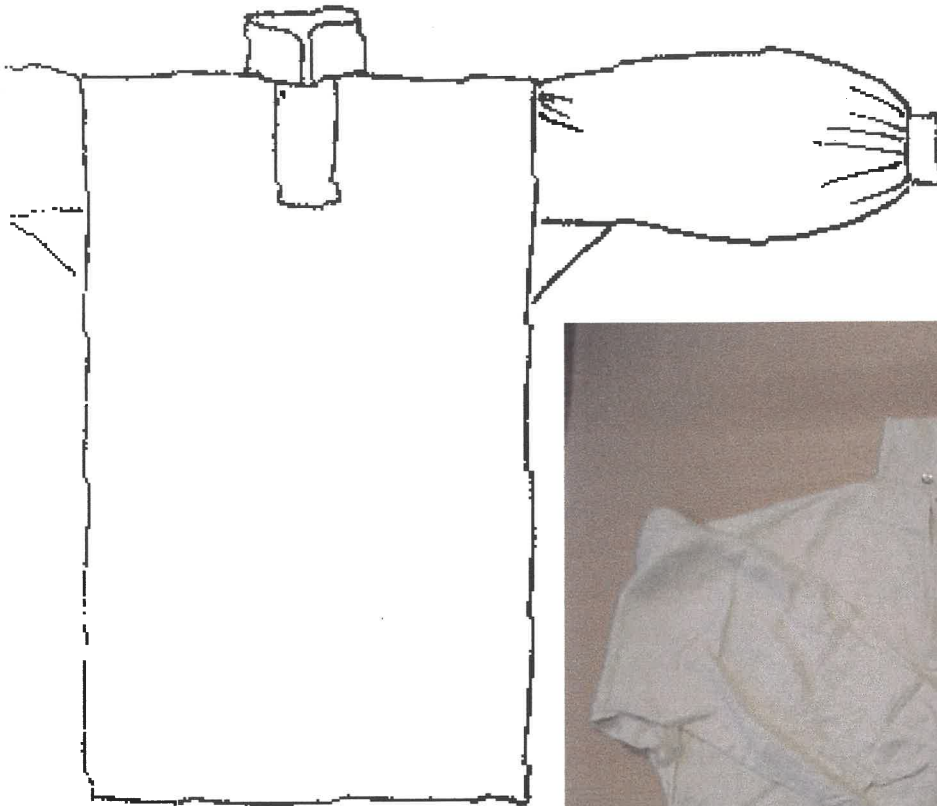
Ärmspjäll
 0,105
 0,10

Monogram nedanför
 halssprundet skala 1.1

0,05
 0,08
 Kilen i sprundet

Skala 1:10

**Skjorta från Blixtorp,
Årstad socken Årstad härad**

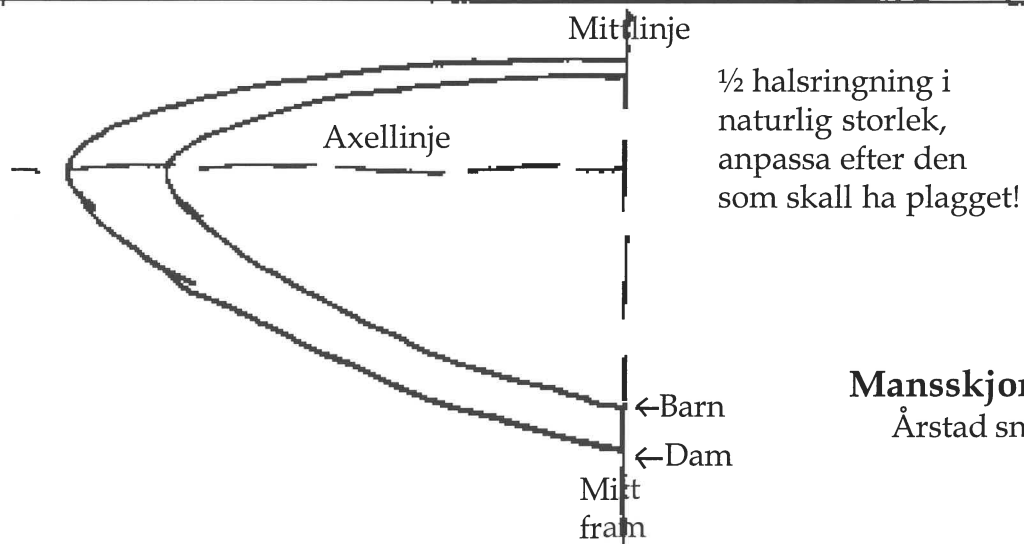
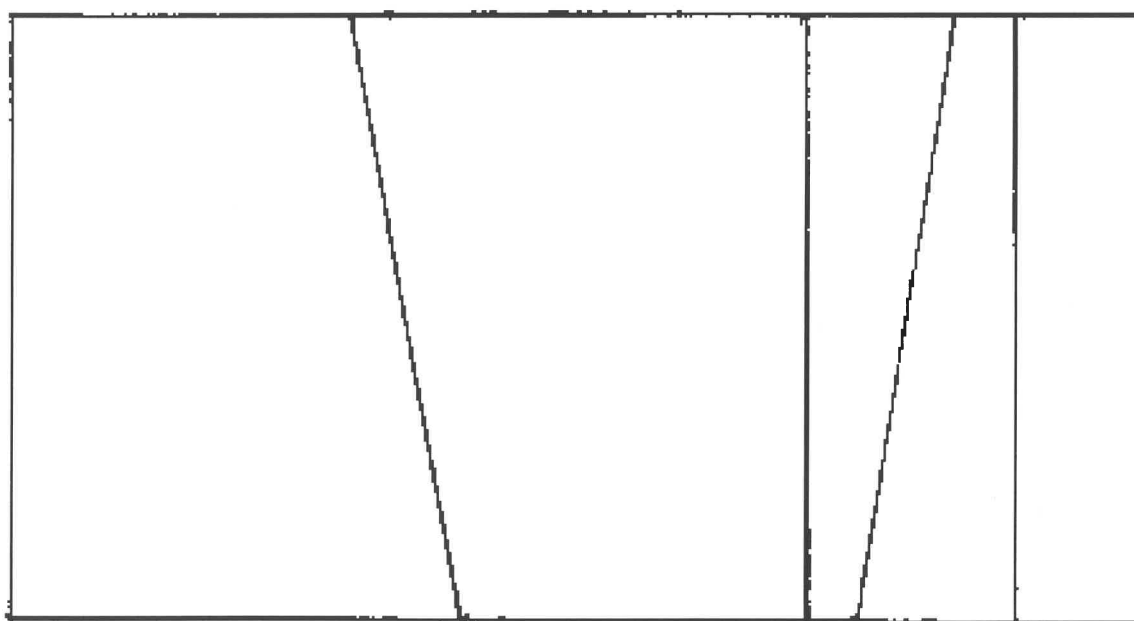
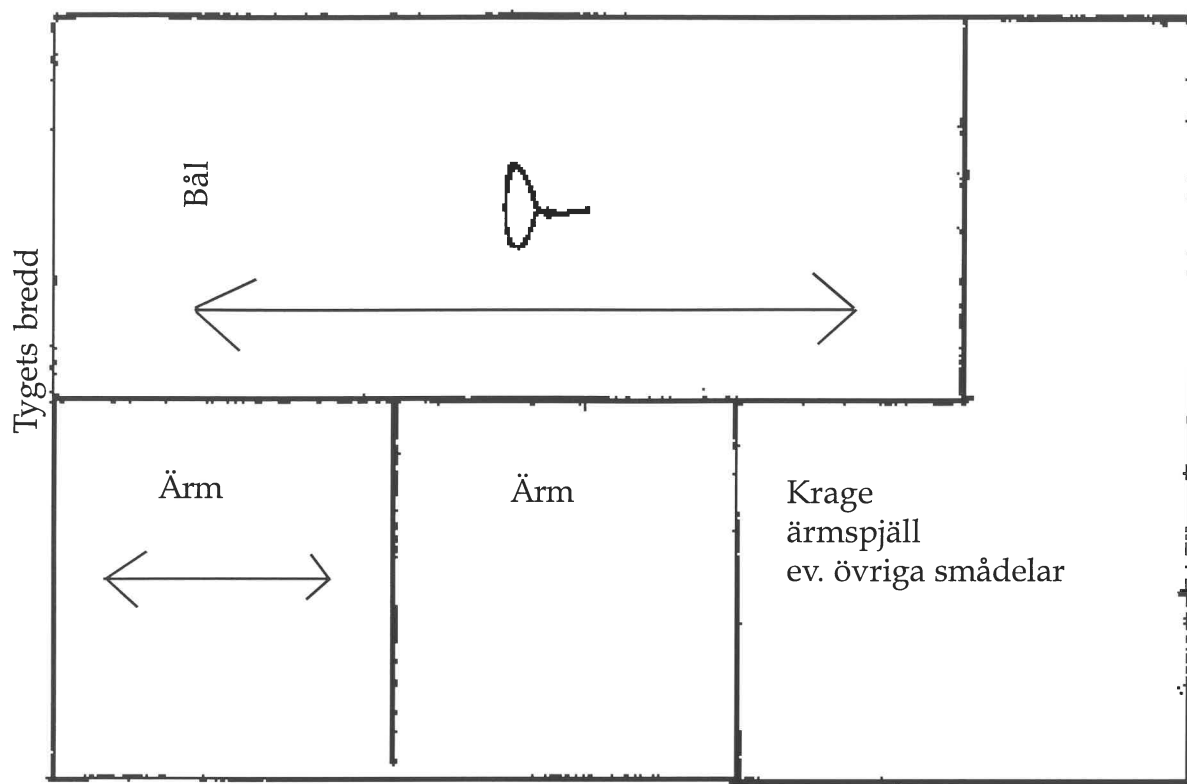

Sydd av grovt linne, vävt i 3 skafts kypert. (13 varptrådar,
8 inslagstrådar/cm.

OBS klipps alltid i tvättat och krympt tyg!

VUXEN: krage är färdig 8 cm bred (klipp längden x 18 cm)
ärmlinning är färdig 4 cm bred (klipp längden x 10 cm)
förslag är färdigt 23x7,5 cm (klipp 15x25 cm)
ärm är färdig 56 cm vid (klipp längden x 58 cm)
ärmspjäll är färdigt 14x14 cm (klipp 16 x 16 cm)
bål (fram+bak) $\frac{1}{2}$ övervidds mått + 15 cm x 2 m ca måtten
anpassas efter behov till barn!
Då kan ev. förslaget uteslutas och man gör vanligt sprund,
fållat som på särkar från Blixtorp, mitt fram.
OBS: Skjortan skall vara ordentligt lång för att bli på plats
vid användning!
Ärmar och förslag knäppta med knappar och knapphål.

Tillklippning av skjorta och överdel till särk

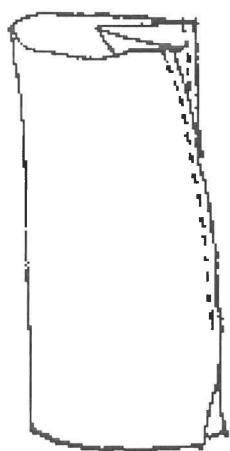
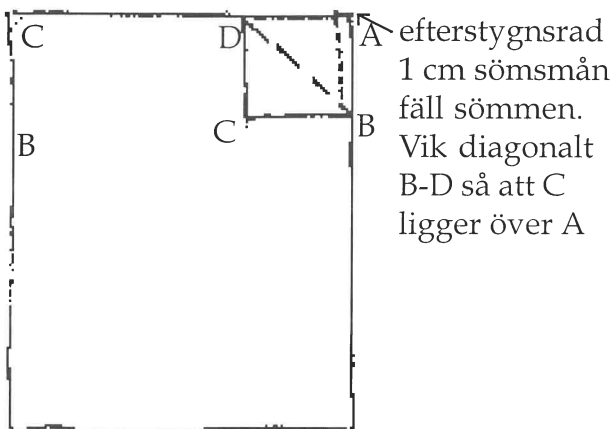
Mansskjorta Blixtorp
Årstad sn Årstad hd

Sömnad av särk eller skjorta Plaggen sys ihop med fällsömmar

1. Börja med ärmarna.

2. Sy i ärmspjäll enl. nedan.

Lägg ärm o spjäll räta mot räta

3. Lägg över ärmens andra långsida så C kommer mot C och A kommer mot A. Sy ihop sömmen och fäll. För ärmar med linning - kolla längden och lämna 6-8 cm av sömmen öppen för sprund vid handleden.

4. Färdig ärm sys fast vid bålen. Sömmen fälls mot bålen. Har skjortan veck vid axeln fälls ej sömmen just vid vecken. Där klipps sömsmånen ner till ca 7 mm och kastas fast utan fällning vid bålen.

Mansskjorta Blixtorp

Årstad sn Årstad hd

5. Sy sidsömmarna och fäll dem OBS! Skjortor (ej särkar) brukar ha sprund i sidorna. Fålla sprunden. 5 mm fållar vanligen. Sy i sprundlapp eller gör er träns i sprundspetsen.

6. Fäll nertill 5 - 8 mm bred.

7. Sy ihop nederdelen till särken. Rak sida sys mot snedkloppt. Raka sidan fälls över den sneda. Fålla nederdelen upptill och nertill 6 - 8 mm breda fållar.

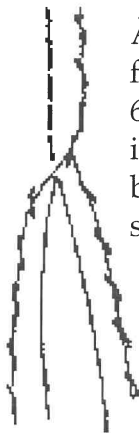
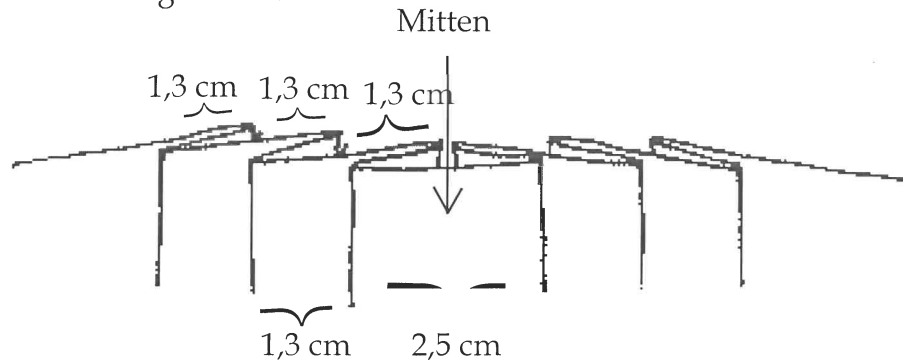
8. Sy ihop över- och nederdel genom att lägga räta mot räta och kasta ihop kant mot kant. Är den ena delen större hålls den in under kastningen.

Ärmar och handledslinningar

Mansskjorta Blixtorp

Årstad sn, Årstad hd.

Ärmens veckning vid axeln

Ärmsprundet sett från avigan.
6 - 8 cm långt sprund i ärmsömmen 0,5 cm breda fällar utmed sprundkanterna.

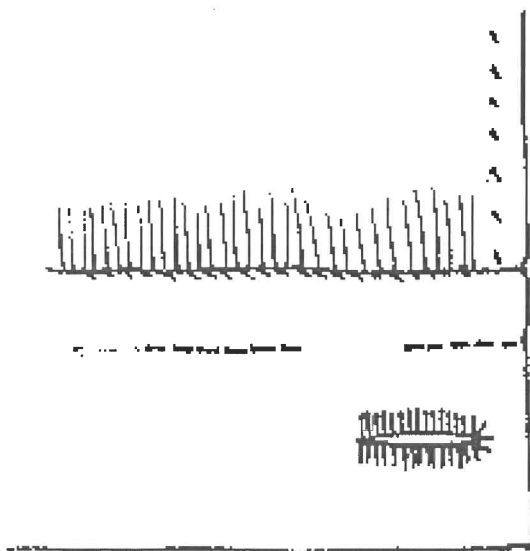
Ärmen rynkas nertill med 3 parallella rynktrådar. Den första 0,5 cm från nederkanten. 0,5 cm mellan var rynktråd.

Fäst väl i början - rynktrådarna skall sitta kvar i den färdiga skjortan!

Går det räkna trådar i tyget, skall rynktrådarna sys över 4 tr under 4 tr. annars skall stygnen i rynktrådarna vara max 2 mm långa!!!

Markera ev. med hjälp av stramaljpunkter att tråckla rynktrådarna i.

Handledslinning

1. Vik in sömsmånen utmed linningens ena långsida. Lägg linningen utmed ärmens mittersta rynktråd, rätan upp på ärm och linning.

2. Sy fast linningen med ett stygn genom en rynka, ett litet stygn om linningskanten, ett genom en rynka osv.

3. Vik in sömsmånen utmed linningens kortsidor. Vik linningen så den blir 3,5 - 3,7 cm bred på rätsidan.

4. Vik in sömsmånen på avigan så linningen blir 4 cm bred där och sy fast likadant som på rätan.

5. Kasta ihop linningens kortsidor.

6. Sy en efterstygnrad från rätan, 1 cm nedanför rynkorna, just där sömsmånen innuti linningen slutar, genom alla tyg-lagren.

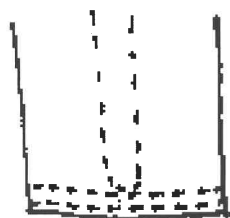
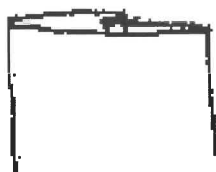
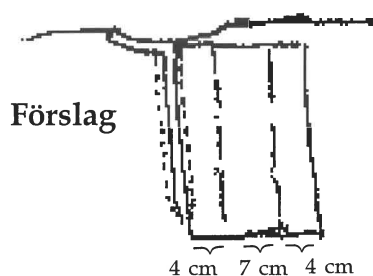
Linningen knäpps med knapp och knapphål.

Mansskjorta, Blixtorp

Årstad sn, Årstad hd.

Förslag och sprund framtill, krage

Kolla att skjortans halsringning passar. Skjortan har ursprungligen suttit högt och stramt kring halsen. På barnskjortor kan förslaget uteslutas, då fällas båda sprundkanterna med 0,5 cm bred fäll som slutar i ett intet i sprundspetsen där man istället kastar om sprundkanten och gör en träns 1 - 1,5 cm från sprundets spets.

1. Högra sidan av sprundet (sprund ca 20 cm långt) fällas med 0,5 cm bred fäll som slutar i ett intet i sprundspetsen, där man kastar om kanten.

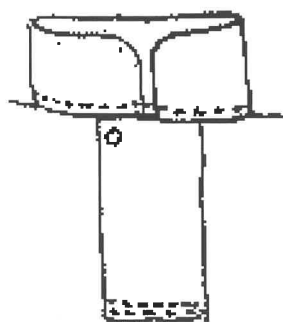
2. Lägg förslaget rätta mot rätta utmed vänstra sprundkanten och sy med efterstygn från sprundspetsen och upp utmed sprundet 0,5 cm sömsmån.

3. Vik förslaget enl. skisserna. Vik in 0,5 cm utmed förslagets andra långsida och lägg den vikta kanten mot efterstygnsraden på insidan av skjortan och fälla fast så det ej syns på rätan.

4. Vik in sömsmånerna nertill på förslaget så de hamnar innuti förslaget. Sy 2 efterstygnsrader tvärs över förslaget nedanför sprundets slut. 0,5 cm mellan efterstygnsraderna. Den nedersta 0,2 mm från förslagets nederkant.

5. Vik in sömsmånerna upptill på högra halvan av förslaget, kasta ihop kant mot kant. Vänstra halvans sömsmån kommer innuti kragen.

Krage

Kolla att kraglängden stämmer med halsringningen.

Lägg krage och skjorta rätta mot rätta och nåla fast kragen utmed halsringningen. Sy fast med efterstygn. Vik kragen så avigan kommer utåt, och så att färdig krage till vuxen blir 8 cm bred.

Sy ihop kortsidorna med efterstygn och runda av kragspetsarna något.

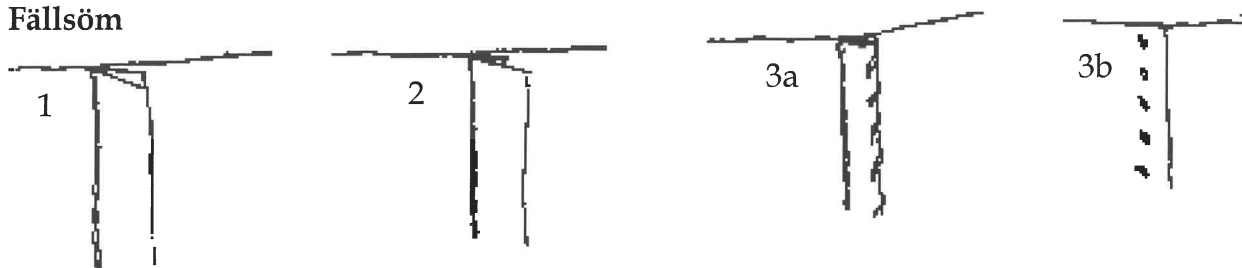
Vänd kragen rätt, vik in sömsmånerna (1 cm) utmed andra långsidan och sy fast så att efterstygnsraden på insidan döljs. Sy en efterstygnsrad från rätan genom alla tyglagen just där sömsmånerna innuti kragen slutar, 1 cm från nederkanten.

Sömnadsförklaring

Mansskjorta Blixtorp

Årstad sn, Årstad hd

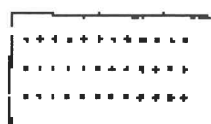
Fällsöm

1. Sy ihop delarna med efterstygn, så långt in från kanten som man beräknat till sömsmån. (Delarna skall ligga rätta mot rätta)
2. Klipp ner ena sömsmånen (den bakre om man har efterstygnens rätta mot sig) till 3 - 4 mm. Den andra skall vara knappt dubbelt så bred (7 - 8 mm)
3. Vik den breda sömsmånen om den smala och sy ned med ordentliga fällstygn som skall synas på rätan (bild 3b)

Stripade rynkor

På grovt linne blir rynkorna vackrast om man syr rynktrådar över räknade trådar i linnet.

Vanligen brukar stygn över 4 trådar under 4 trådar osv. bli lagom (prova dig fram, blir stygnen för långa kommer rynkorna att lägga sig åt ena eller andra hållet och bilda veck i stället). Se till att stygnen kommer mitt över varandra.

På fint linne (där man har svårt att räkna trådarna, minst 17 tr/cm).

Markera med hjälp av stramalj och blyertspenna, rader av prickar att sy rynktrådarna (på avigan). Högst 2 mm mellan prickarna och högst 5 mm mellan varje rad.

OBS: Jätteviktigt att prickarna kommer mitt över varandra.

Sy rynktrådarna med stark tråd. Stick ner nålen i första prickerna och upp i nästa osv. Se till att stygnen i raderna kommer mitt över varandra.

Följande gäller både fint och grovt linne.

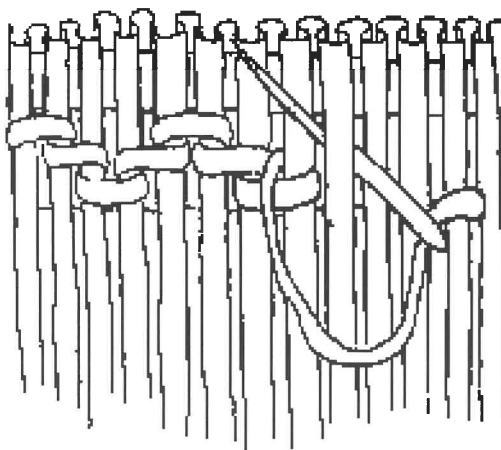
Dra minst 2 rynktrådar, den första skall hamna innuti hand- eller midjelinning. Utmed den andra sys linningen fast. Om man drar 3 rynktrådar istället är det lättare att komma åt att sy utmed den andra. Linningen sys ofta fast på avigan utmed den tredje.

OBS: Innan linningarna sätts på, dras rynktrådarna ihop, först så hårt det går och låt arbetet ligga till nästa dag. Drag ut rynkpartiet till rätt längd och fäst rynktrådarna.

Fördela rynkorna jämnt.

Stripade rynkor med broderi över rynkorna.

OBS: Starkt förstorat.

Skjorta
från Knutsgård i Blixtorp
Årstad hd

H 31 10 244-587

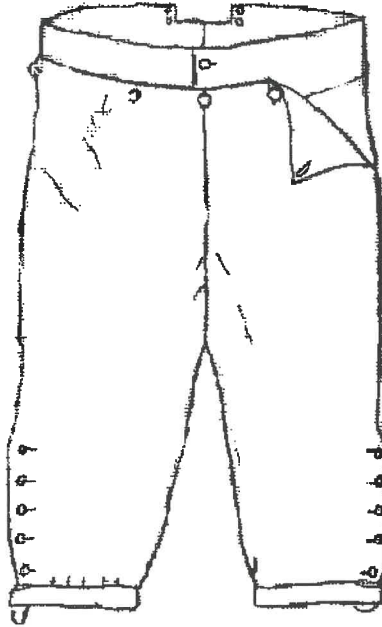

H 30

Knäbyxor, skinn

Eftra sn, Årstad hd

NM 2057

Byxor i skinn och mörkblå vadmal.

Väst

HM 29313

Slöinge sn, Årstad hd

Väst med randigt framstycke och blaggarn till bakstycke.

MÖNSTER 1 -
VÄST, RANDIG FRAMSIDA
NM 29313

ÅRSTADS SOCKEN
ÅRSTADS HÄRAD

SE ÅRSTAD MANSDRÄKT,
VÄST HM 29313

BILAGA 1

UTSKRIFT ANPASSAD
PDF TILL A 4 FORMAT

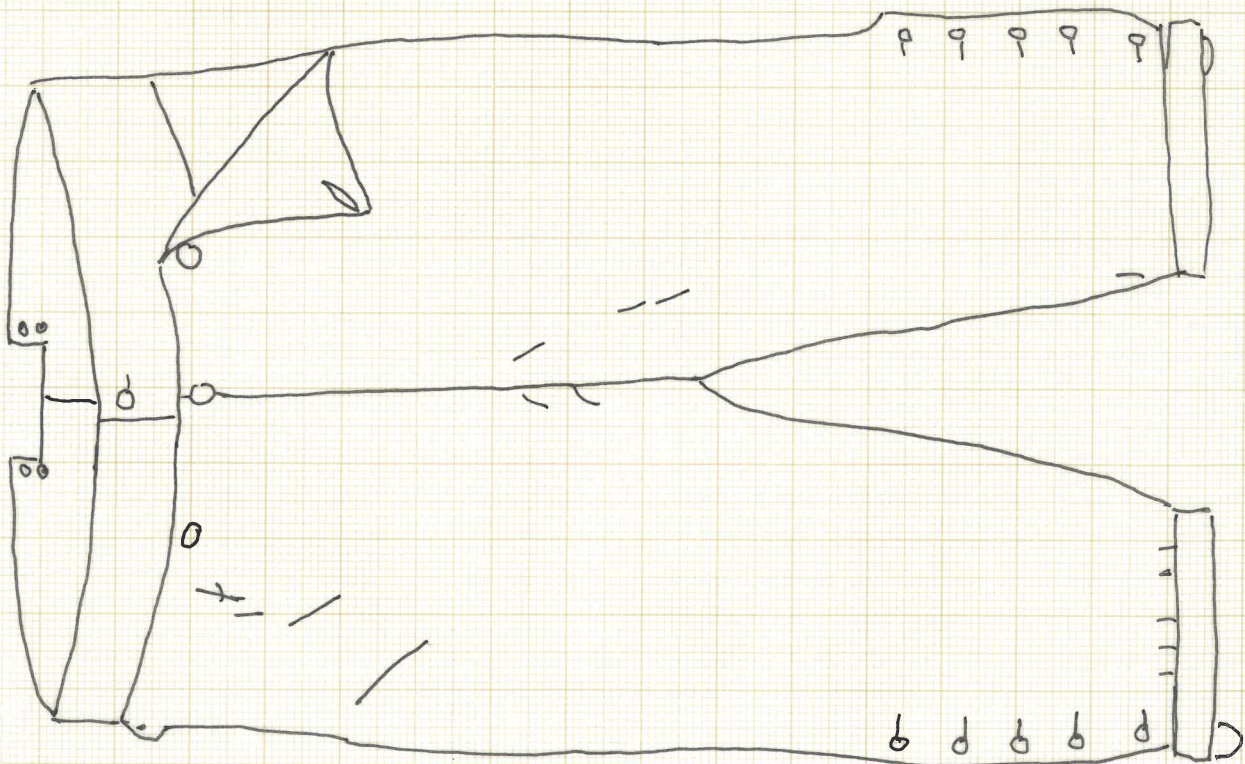
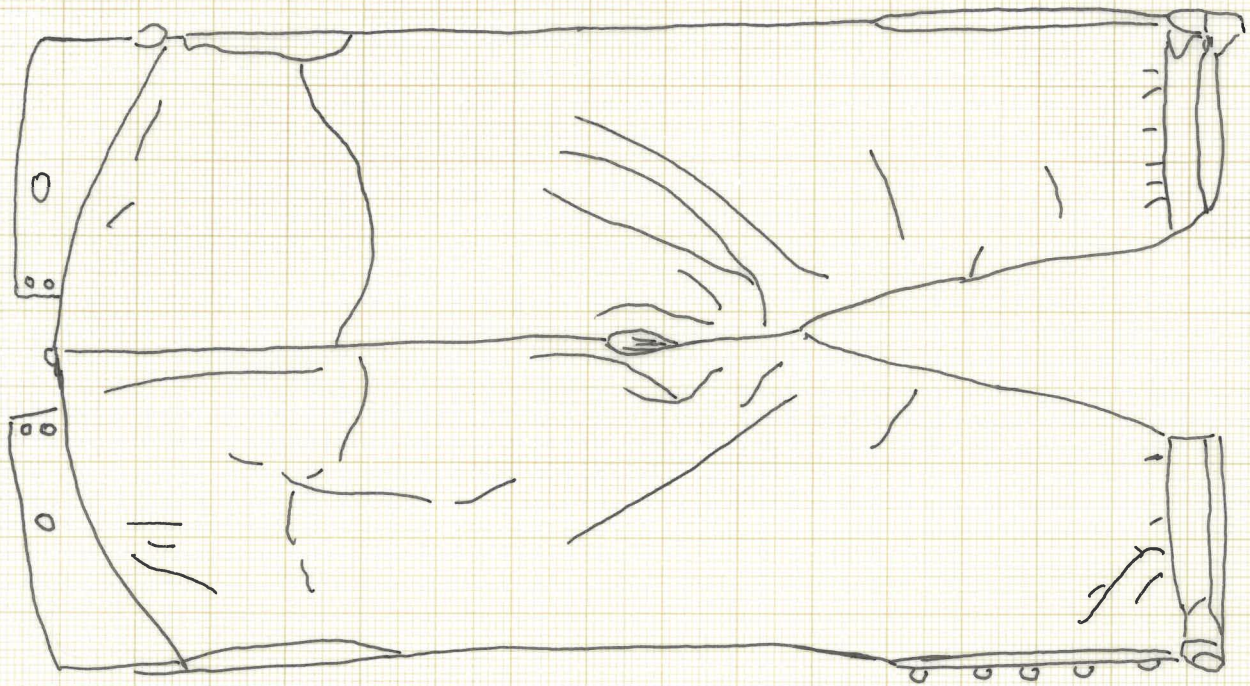
**MÖNSTER 2 -
KNÄBYXOR NM 2057
Från Eftra i skinn/vadmal
ÅRSTADS SOCKEN
ÅRSTADS HÄRAD**

**SE ÅRSTAD MANSDRÄKT,
KNÄBYXOR NM 2057
BILAGA 2
UTSKRIFT ANPASSAD
PDF TILL A 4 FORMAT**

Knäbyxor man

Skala 1:5

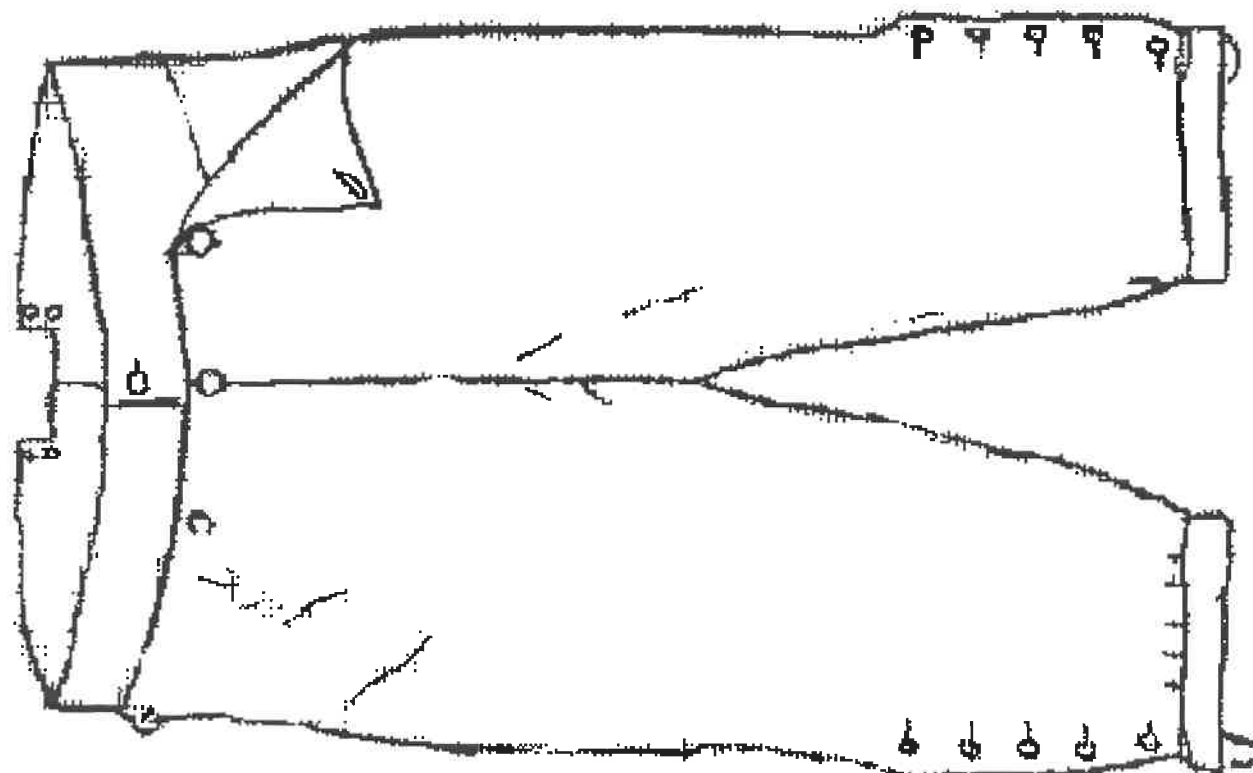
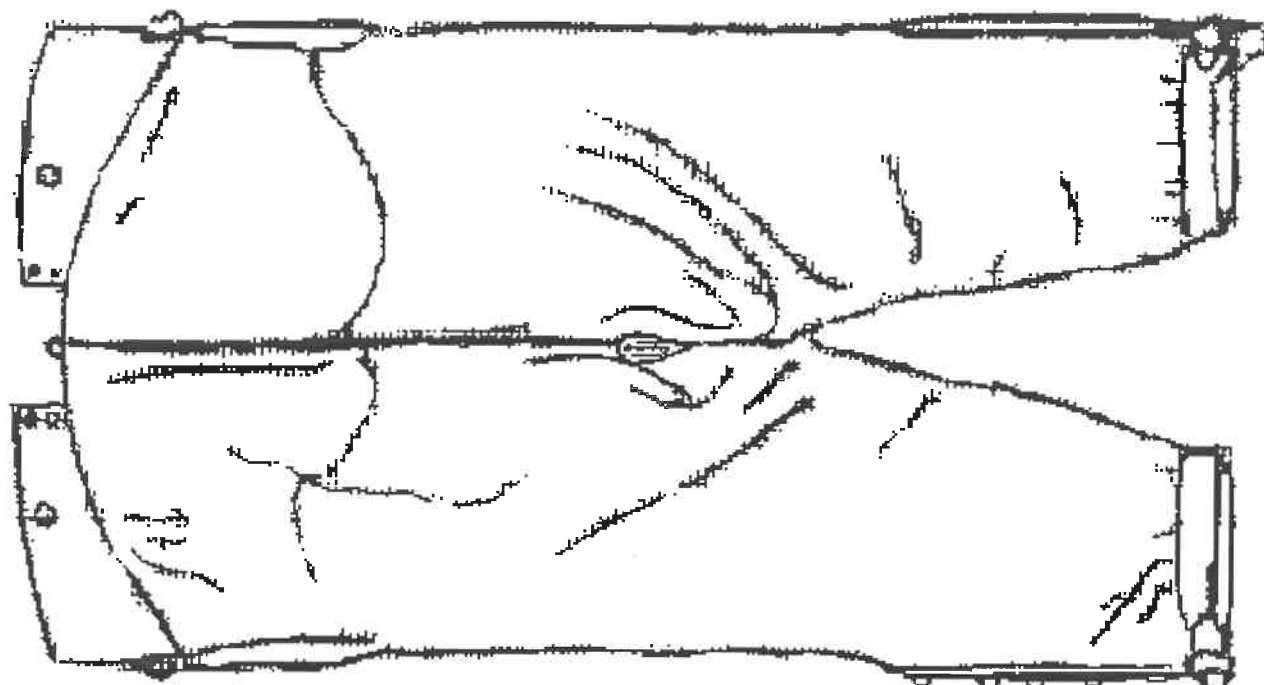
Halland
Efttra sn
Årstad hd
NM 2057

Knäbyxor, vadmal

Eftra sn, Årstad hd

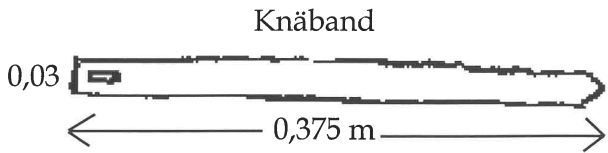
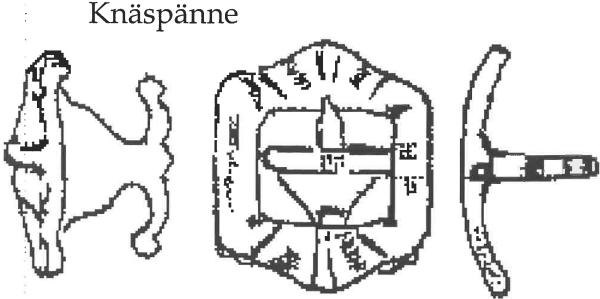
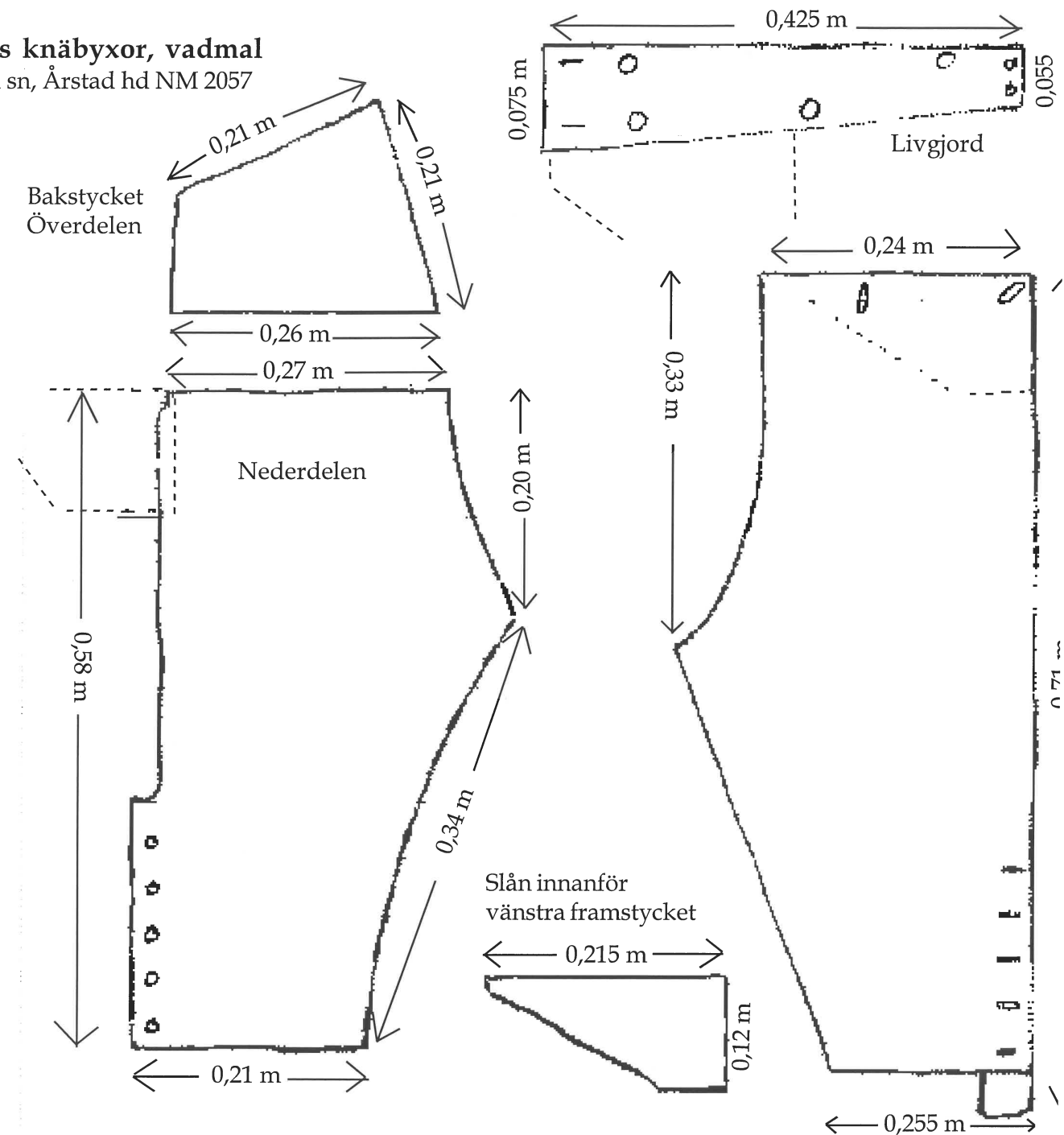
NM 2057

Skala 1:5

Mans knäbyxor, vadmal

Eftra sn, Årstad hd NM 2057

Skala 1:1

Knapptyp i knäsprundet

Knapptyp i linningen

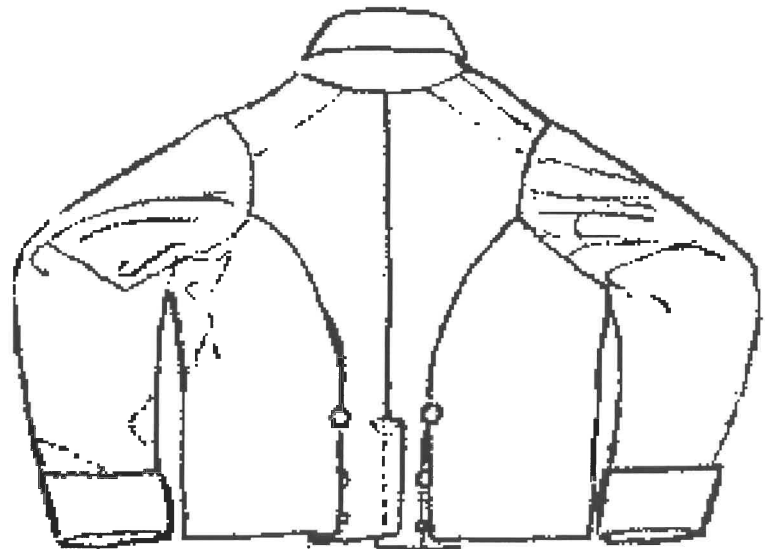
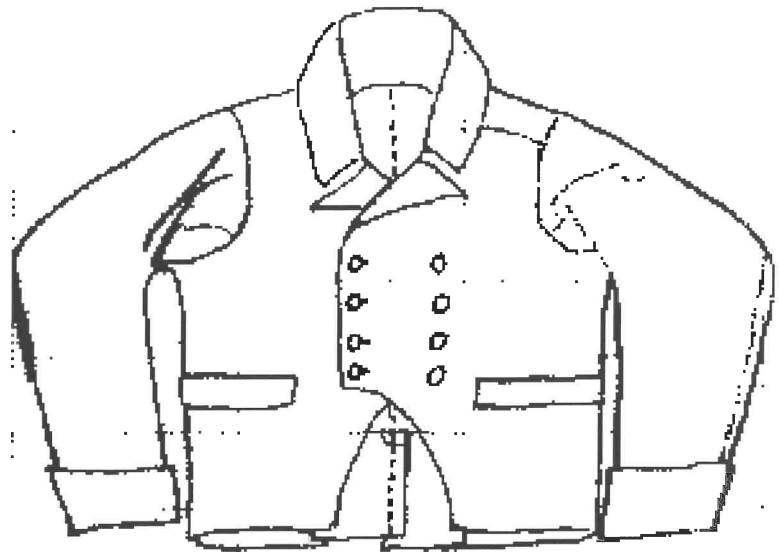

Manströja

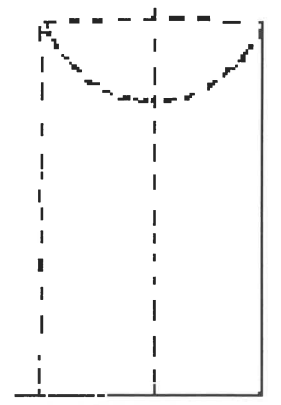
Årstad sn, Årstad hd
NM 11 426

Skala 1:10

Sidoskörtet vänster

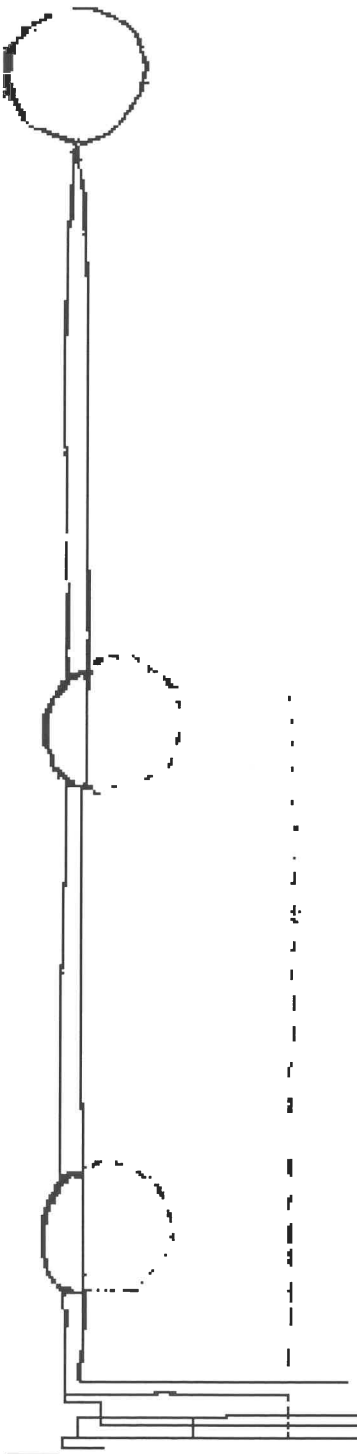

Mittskörtet upptill

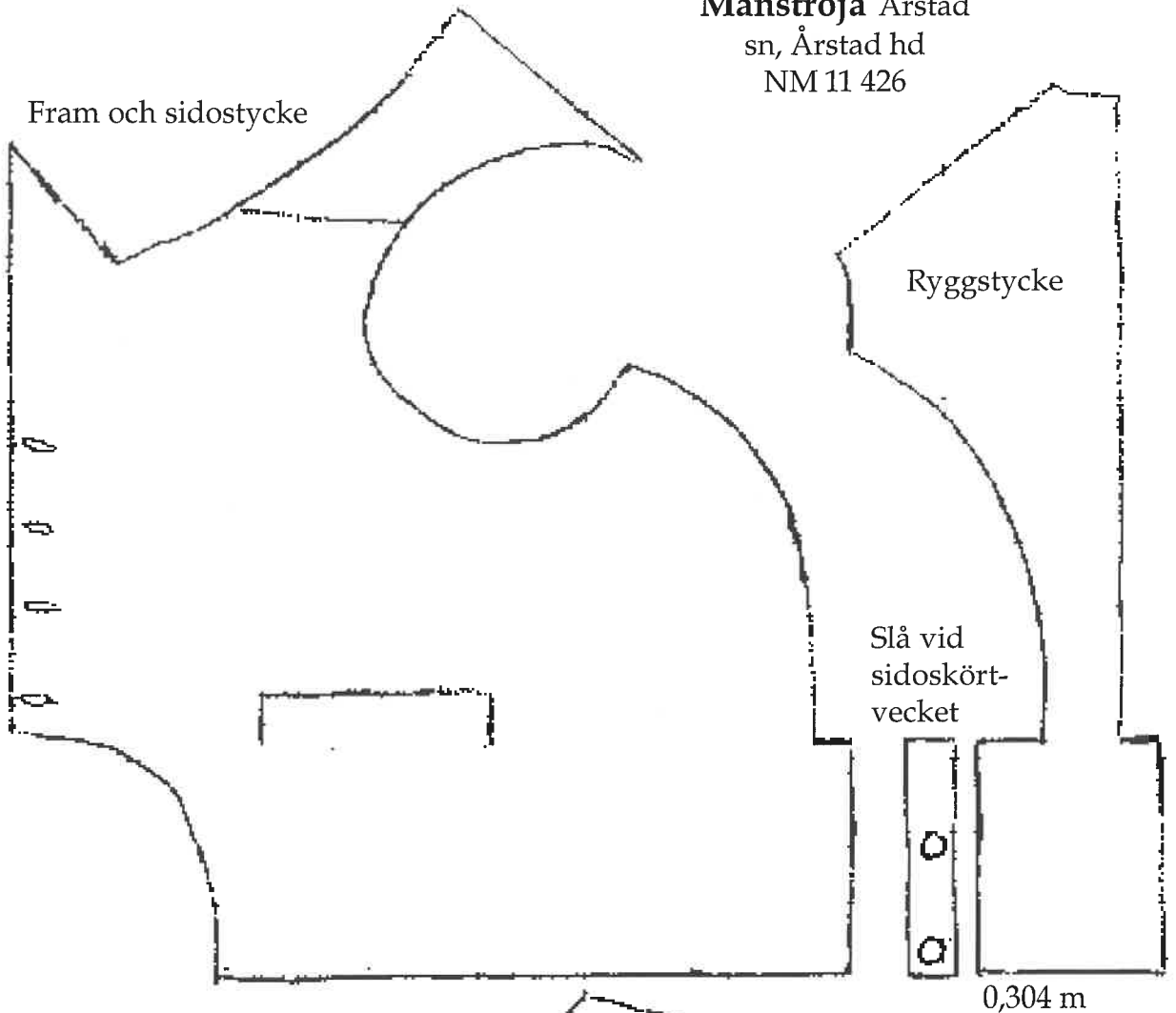
Nedtill

Sektion

Manströja Årstad
sn, Årstad hd
NM 11 426

Fram och sidostycke

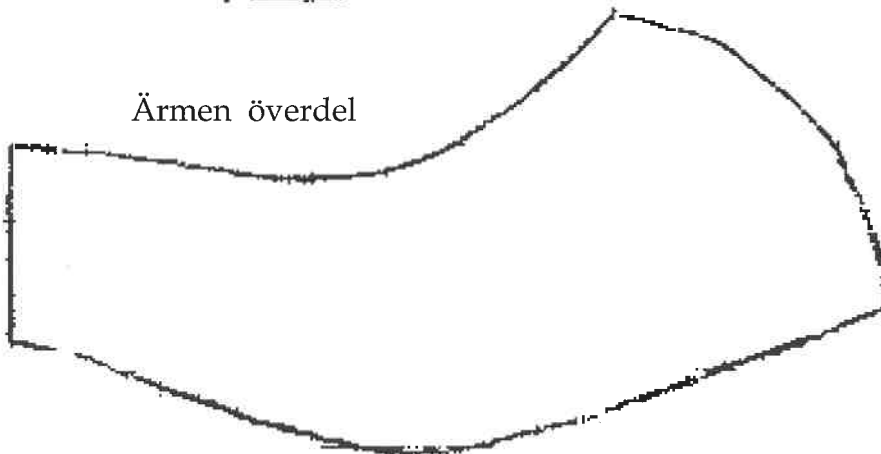

Ryggstycke

Slå vid
sidoskört-
vecket

0,304 m

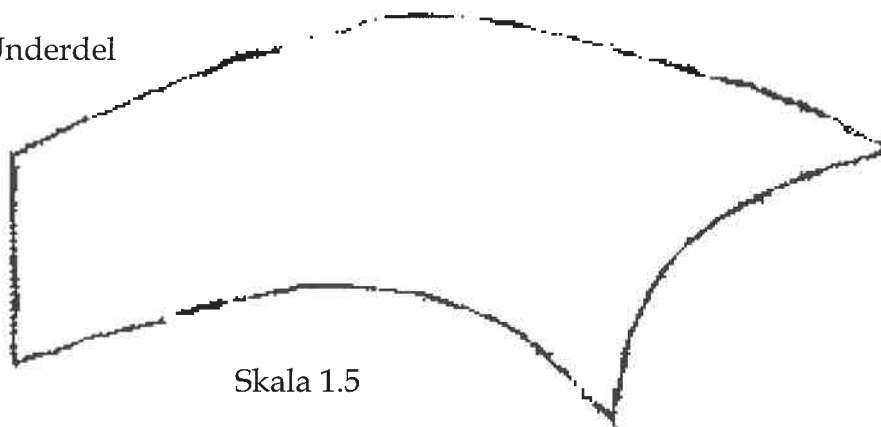
Ärmen överdel

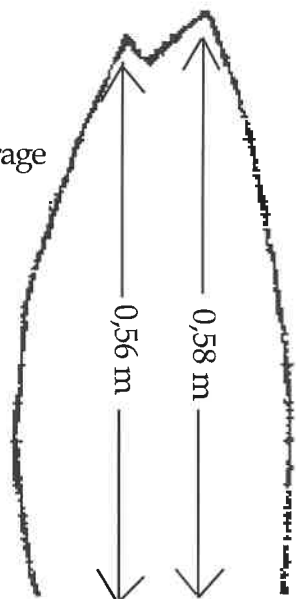
Manschetten

0,26 m

Underdel

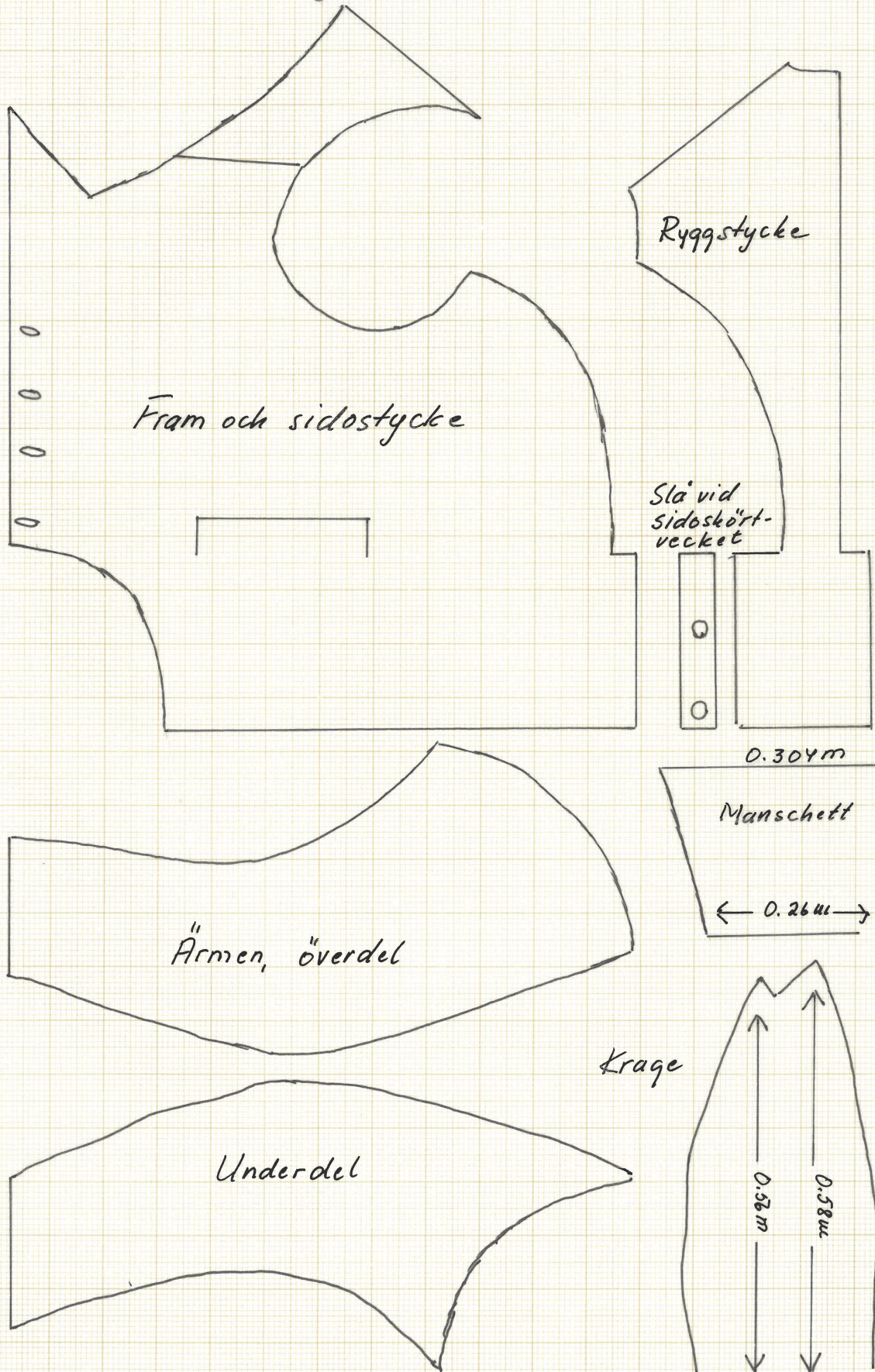
Krage

Skala 1.5

Skala 1:5 Manströja

Halland
Ärstad sn
Ärstad hd
NM 11426

Stickad toppluva

Asige sn Årstads hd

NM 1995

Dubbel enfärgad röd toppluva till mansdräkter, Allmän

0,125 kg rött stickgarn extra
strumpstickor 2½

Lägg upp 8 m fördela dem på strumpstickorna
Sticka ett varv

På andra varvet ökas en gång i var maska så att maskantalet
fördubblas.

Därpå stickas: ett vanligt varv

1) ett ökningsvarv som tillgår så att man ökar en m i andra
m. och i sista masken på var sticka så att man när varvet
är slut har ökat varvet med **8 maskor. Dessa varv görs 4
gångar. 48 m**

2) 3 vanliga varv
1 ökningsvarv som förut.
Dessa varv görs 9 gånger. 120 m

Hittills har man ökat 8 m/ökningsvarv i **fortsättningen ökar man 4m/
ökningsvarv** enl. följande: en ökning i sista maskan på sticka 1, en
ökning i andra maskan på sticka 2, en ökning i sista maskan på sticka 3
och en ökning i andra maskan på sticka 4.

6 vanliga varv
1 ökningsvarv **Dessa varv görs 3 gånger**

9 vanliga varv
1 ökningsvarv **Dessa varv görs 5 gånger**

6 vanliga varv
1 ökningsvarv

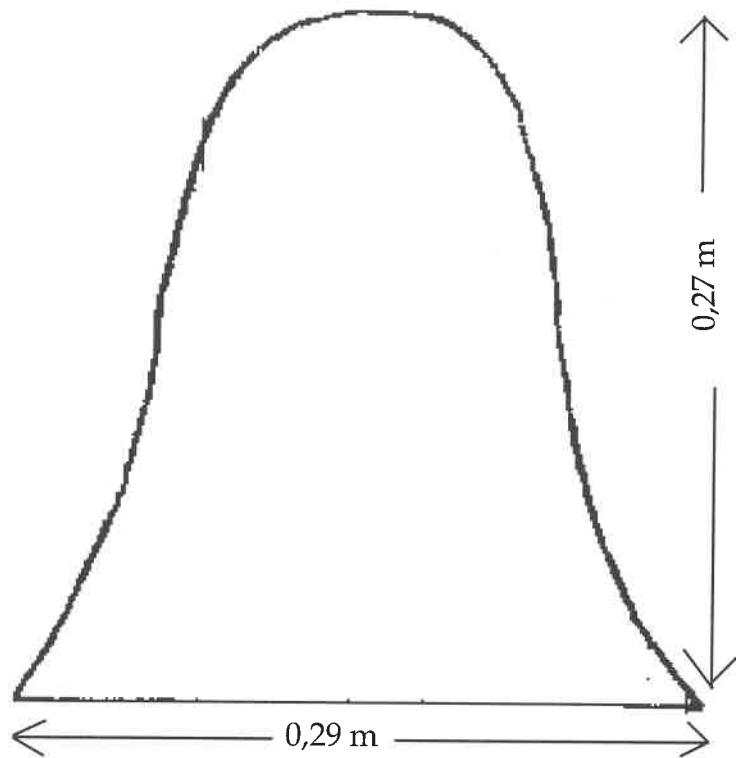
2 vanliga varv
1 ökningsvarv **Dessa varv görs 7 gånger**

2 vanliga varv
mitten

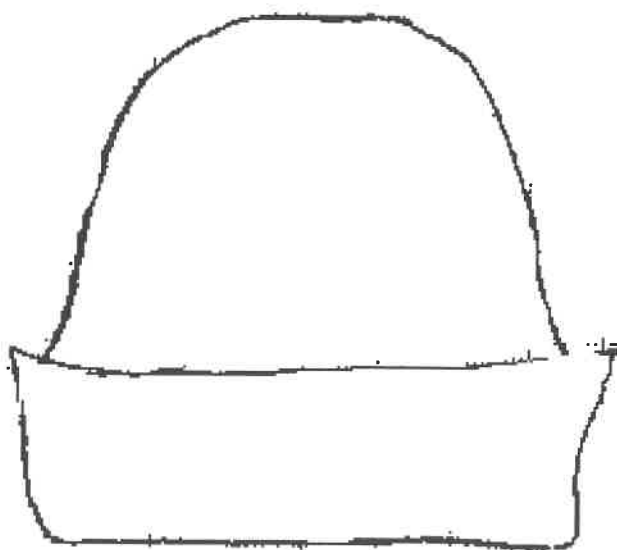
Följ beskrivningen baklänges tillbaka och minska istället för öka där
ökningarna förut skett.

Stickad toppluva

Asige sn Årstads hd
NM 1995

Toppluva i mörkrött ylle

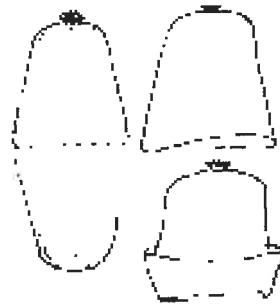

Skala 1:3

Huvudbonad

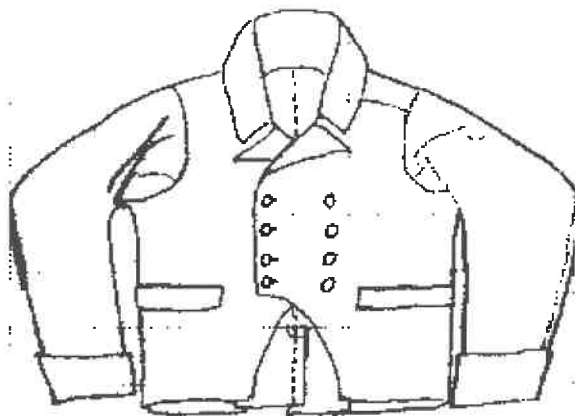
"Pickelhätta"

NM 1995 Asige sn, Årstad hd

Toppluva i mörkrött yllegarn

Ytterplagg

Manströja, vadmal
NM 114 26,
Årstad sn Årstad hd

Tillbehör

Strumpor i ylle. mörkblå till vadmal och vita till skinn.

Strumpeband, språngade eller flätade.

Hängslen

Skor med plös eller rem med spänne.